

בג"ץ 254/13 - מפלגת צדק חברתי באמצעות גד הרן וויקי ואנונו נ' מפקד מחוז ירושלים ואח'

בג"ץ 254/13 - מפלגת צדק חברתי באמצעות גד הרן וויקי ואנונו נ' מפקד מחוז ירושלים ואח'עליון
בג"ץ 254/13

מפלגת צדק חברתי באמצעות גד הרן וויקי ואנונו

נגד

1. מפקד מחוז ירושלים

2. משטרת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

[13.01.2013]

כבוד השופט ס' ג'ובראן

כבוד השופט י' דנציגר

כבוד השופט נ' הנדל

עתירה למתן צו על-תנאי

בשם המשיבים:

עו"ד רועי שויקה

פסק-דין

השופט ס' ג'ובראן:

העותרת שלפנינו, מפלגת "צדק חברתי", היא מפלגה המתמודדת בבחירות לכנסת ה-19 שיערכו בשבוע הבא. מחר - 14.1.2013 עתידה העותרת לקיים הפגנה בירושלים לקידום נושאים המצויים במצעה. משטרת ישראל אישרה את קיום ההפגנה, אך סירבה לאשר קיומה של עצרת נעילה של כרבע שעה בכיכר ציון בירושלים. נגד החלטה אחרונה זו מופנית העתירה.

לגישת העותרת החלטת המשטרה בעניין זה סובלת מחוסר סבירות, שכן היא משקפת מדיניות כוללת, ללא בחינה של כל בקשה פרטית כשלעצמה. כמו כן טוענת העותרת כי חרף בקשתה החוזרת ונשנית הן בעל פה הן בכתב לקבלת נימוקים מפורשים באשר לדחיית הבקשה, אלו לא ניתנו. בהקשר זה טוענת העותרת כי התנהלות זו של המשטרה עומדת בניגוד למדיניות שפורסמה על ידי בעבר בכל הנוגע להפגנות בכיכר ציון. עוד מציינת העותרת כי אף אם יש לתת משקל מה למניעת ההפרעה לסדר הציבורי והתנועה במרכז העיר ירושלים, הרי שאין בכך כדי לגבור על זכותה לחופש הביטוי וההפגנה. בהקשר זה נכונה העותרת לעמוד בכל תנאי שיציב בית המשפט באשר לקיום ההפגנה.

במענה, טוענת המשיבה 2 כי יש לדחות את העתירה על הסף מטעמי שיהיו בהגשתה, דהיינו בהתראה של יום אחד בלבד לפני מועד ההפגנה. לגופו של עניין טוענת המשיבה כי מדיניותה של המשטרה שלא לאשר קיום הפגנות בכיכר ציון מיום הפעלת הרכבת הקלה בירושלים, היא מדיניות מידתית. בהקשר זה, לגישתה, הצעת חלופות למבקשים שונים לערוך את הפגנותיהם באתרים סמוכים (דוגמת "כיכר החתולות", מדרחוב בן יהודה וכד') מאפשרת הגנה ראויה על חופש הביטוי וההפגנה תוך מתן משקל למניעת הפרעה לסדר הציבורי והגנה על ביטחונם של המפגינים עצמם מפני מעבר על פסי הרכבת הנוסעת.

לאחר שעיינו בעתירה על צרופותיה ובתגובתה המקדמית של המדינה, מצאנו כי דין העתירה להידחות על הסף. בפתיח הדברים נציין כי לא מצאנו לנכון לקבל את טענת המשיבה כי העתירה הוגשה בשיהוי. ברי, כי בחינת סוגיית השיהוי תיעשה בכל מקרה לגופו. במקרה הנוכחי, בקשת העותרת להפגין בכיכר ציון נדחתה בכתב כבר ביום 6.1.2013. יחד עם זאת, דחייה זו נעשתה בלאקוניות וללא כל הסבר, ומשכך, ספק אם יכלה העותרת לפנות לערכאות באופן אפקטיבי באותה העת. בין העותרת לבין נציגי המשיבה אכן נערכו מספר פגישות בהן אפשר והובהרה מדיניות המשיבה באשר לקיום ההפגנות בכיכר ציון, אך ככל שהבהירה המשיבה לעותרת את טעמיה, אלו לא מצאו ביטוי בכתב, ואף לא בתשובתה.

מכל מקום, מצאנו כי דין העתירה להידחות לגופה. אכן, אין חולק כי חופש הביטוי, ובכללו חופש ההפגנה, הוא מזכויות היסוד הבסיסיות הנתונות לכל אדם. יחד עם זאת, זכויות אלו יש לאזן מול אינטרסים ציבוריים, בהם האינטרס שלא לשבש את אורח החיים התקין במרכזה של עיר סואנת ולא לגרום למפגעים בטיחותיים. במקרה הנוכחי, הציעה המשיבה מספר חלופות בקרבת מקום, בהם תוכל העותרת לממש את חירות ההפגנה. אחת מאותן חלופות היא ב"מדרחוב בן יהודה", חלופה המצויה מרחק מטרים ספורים מכיכר ציון. אכן, לכיכר ציון משמעות היסטורית וסמלית כאתר המשמש במה לקולות שונים בחברה הישראלית. יחד עם זאת, הקמת הרכבת הקלה, ושינוי הסדרי התנועה באזור הפכו את ההפגנה בכיכר ציון לבעלת השלכות קשות על חיי היום יום של העיר, כמו גם לסיכון בטיחותי. בנסיבות אלו, נראה שהחלטת המשטרה סבירה ומידתית (בהליך אחר, שהסתיים בפשרה, נדונה שאלת מידתיותה של מדיניות המונעת עריכת הפגנות על רחוב יפו בירושלים ובהמלצת בית המשפט אימצו העותרים חלופה בקרבת מקום, ראו בג"ץ 3905/11 עם כלביא נ' ניצב שחם (טרם פורסם, 25.5.2011)). בשולי הדברים יצוין כי במסגרת מדיניות המשטרה לבחון כל מקרה לגופו, אפשר שימצאו מקרים בהם, נוכח היקף צפוי משמעותי במיוחד של הפגנה או מטעמים אחרים, ראוי לאפשר את עריכתה בכיכר ציון. מכל מקום, אין זהו מקרה זה, בו מדובר על הפגנה הצפויה לכלול כמות קטנה יחסית של מפגינים ואשר עריכתה בכיכר ציון תגרום, כאמור, לפגיעה משמעותית בסדר הציבורי. סוף דבר, העתירה נדחית. בנסיבות העניין, אין צו להוצאות. ניתן היום, ב' בשבט התשע"ג (13.1.2013).